

Jakelun mukaan

Viite
Ref.
Ref.

Asia
Ärende
Subject

Viestintäviraston arviointiperiaatteet ja arvioinnin kehittäminen

Viestintävirasto arvioi säännelyjen tukutuotteiden hinnoittelun kustannussuuntatuneisuutta ja syrjimättömyyttä sekä teleyritysten soveltamisen ehtojen syrjimättömyyttä viraston voimassa olevien arviointiperiaatteiden mukaisesti. Arviointiperiaatteiden kehittäminen on osa Viestintäviraston säännöllistä valvontatyötä, ja arviointiperiaatteita tarkastellaan ja päivitetään aina tarvittaessa.

Viestintävirasto on vuonna 2011 kehittänyt arviointiperiaatteitaan tavoitteenaan saada koottua kaikki nykyiset arviointiperiaatteet yhteen. Viestintävirasto on pyytänyt sidosryhmiltä lausuntoja ja selvityksiä arviointiperiaatteiden kehittämisestä 16.5.2011 ja 26.10.2011¹. Otettuaan huomioon asiassa esitetyt lausunnot Viestintävirasto on päättänyt julkaisemaan kaikille markkinoille yhteiset arviointiperiaatteet vain syrjimättömyysvelvollisuuden osalta. Muiden hinnoitteluvaihtoehtojen osalta Viestintävirasto on päättänyt alla tarkemmin esitetyillä perusteilla tarkastelemaan arviointiperiaatteita markkinakohtaisesti ja päivittämään nykyisiä arviointiperiaatteita vaihteittain.

Syrjimättömyyttä koskevat arviointiperiaatteet

Tähän asti syrjimättömyysvelvollisuuden sisältöä on kuvattu vain tilaajayhteyksiä ja laajakaistatukutuotteita koskevissa arviointiperiaateissa, vaikka syrjimättömyysvelvollisuus on asetettu kaikilla säännellyillä markkinoilla. Viestintävirasto julkaisee yhteiset kaikkia säänneltyjä markkinoita koskevat arviointiperiaatteet hinnoittelun ja ehtojen syrjimättömyydestä, koska syrjimättömyysvelvollisuus on asetettu samansisältöisenä ja sitä arvioidaan samoista lähtökohdista kaikilla markkinoilla. Sisällöllisesti syrjimättömyysvelvoitteen arviointiperiaatteisiin ei ole tehty muutoksia.

Arviointiperiaatteet hinnoittelun ja ehtojen syrjimättömyydestä on saatavissa Viestintäviraston kotisivuilta osoitteesta:
<http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/taloudellinenvaivonta.html>

¹ Ruotsinkieliset versiot 6.7.2011 ja 14.11.2011

Hinnoittelua koskevat arviointiperiaatteet

Käyttöoikeuden luovuttaminen

Viestintävirasto on laatinut uudet arviointiperiaatteet käyttöoikeuden luovuttamisen hinnoittelusta. Uudet arviointiperiaatteet ovat saatavissa Viestintäviraston kotisivuilta osoitteesta: <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/taloudellinenvallvonta.html>

Viestintäviraston uudet arviointiperiaatteet koskevat tällä hetkellä metallijohtimisten tilaajayhteyksien (markkina 4) ja digitaalisten televisiolähetyspalveluiden (entinen markkina 18) hinnoittelua. Viestintävirasto on arviointiperiaatteiden kehittämistyössä päätenyt arvioimaan näiden tuotteiden hinnoittelua pääomakustannusten osalta kirjanpitoarvojen perusteella. Viestintävirasto tulee arvioimaan hinnoittelun kustannussuuntautuneisuutta kirjanpitoarvojen perusteella 1.1.2013 lähtien. Muilta osin arviointiperiaatteiden sovelletaan 1.1.2012 lähtien.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan kirjanpitoarvoja käyttämällä voidaan huomioida viestintämarkkinalain mukainen kustannussuuntautuneen hinnoittelun vaatimus aiheutuneista kustannuksista, koska kirjanpitoarvot kuvaavat todellisia yritykselle aiheutuneita hankintamenoja poistojen vähentämisen jälkeen. Kirjanpitoarvojen käyttäminen poistaa mahdollisuuden sisällyttää säännellyn tuotteen hinnoittelulaskelmiin kustannuksia, jotka eivät ole todellisuudessa aiheutuneet tuotteen tuottamisesta. Menetelmän soveltamisen kustannukset ovat alhaiset ja menetelmä kohtelee yrityksiä aiempaa yhtenäisemmin ja tasapuolisemmin. Lisäksi yritys saa hinnoittelussaan kattaa kaikki aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

Metallijohtimiset tilaajayhteysverkot on pääosin rakennettu aikana, jolloin yrityksillä on ollut rajoitukseton yksinoikeus verkkojen rakentamiseen. Myös merkittävä osa televisiolähetysverkkojen infrastruktuurista on rakennettu yksinoikeuden turvin. Merkittävimmät investoinnit sekä metallijohtimisiin tilaajayhteysverkkoihin että televisiolähetysverkkoihin on siten jo tehty ja uusinvestoinnit kohdistuvat useimmiten uusiin teknologioihin.

Viestintävirasto on katsonut perustelluksi käyttää kirjanpitoarvoja metallijohtimisten tilaajayhteyksien hinnoittelun arvioinnissa, sillä viraston useiden vuosien valvonnan kokemukset ja havainnot ovat osoittaneet, etteivät metallijohtimisten tilaajayhteyksien hinnat ole kustannussuuntautuneita ja perustu lain vaatimalla tavalla aiheutuneisiin kustannuksiin. Merkittävin hinnoittelun kohtuuttomuuteen vaikuttanut tekijä on liittynyt pääomakustannusten (vuosittaisten poistojen ja sitoutuneen pääoman tuoton) määrittämiseen jälleenhankintahintojen perusteella. Myös viraston vuosivalvonnan yhteydessä kaikilta HVM-yrityksiltä keräämät kustannustiedot ovat osoittaneet, että tilaajayhteyksien hinnoittelulla ei tosiasiallisesti ole ollut yhteyttä yhtiöiden esittämiin kustannuksiin. Tilaajayhteyshinnat ovat lisäksi edelleen huomattavasti EU:n keskimääräistä hintatasoa korkeammat. Kohtuuttomalla hinnoittelullaan yritykset ovat vaikeuttaneet esimerkiksi yhteyksien vuokraamisen ja uusien toimijoiden markkinoille pääsyä.

Digitaalisten televisiolähetyspalveluiden markkinoilla on asetettu hinnoittelua koskeva velvoite ainoastaan yhdelle toimijalle². Pöyry Telecom Oy:n tekemässä asiantuntijaselvityksessä³ ehdotettiin, että digitaalisten televisiolähetyspalveluiden osalta pääomakustannusten arvostuksessa

² HVM-päätös 10.11.2008 (dnro 1668/934/2008)

³ Pöyry Telecom Oy 2011

tulisi siirtyä sopivalla siirtymäajalla ja -tavalla jälleenhankintahinnasta kirjanpidon mukaisiin arvioihin. Selvityksen mukaan digitaalisen televisiölähetysverkon jälleenhankintahinnan tarkka määrittely on miltei mahdotonta, sillä infrastruktuuri on osin vanhaa ja kertaluonteisiin rakennusprojekteihin perustuvaa infrastruktuuria, jolle ei löydy luotettavia hintareferenssejä lähivuosilta. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yhden toimijan tilanteessa myöskään vakioitujen komponenttihintojen käyttäminen hinnoittelun arvioinnissa ei ole tarkoituksenmukaista.

Valokuiduilla toteutetut tilaajayhteydet

Valokuidulla toteutetuille tilaajayhteyksille ei ole tällä hetkellä asetettu hinnoitteluelvoitteita yrityskohtaisissa HMOV-päätöksissä. Virasto arvioi parhaillaan tilaajayhteyksiä koskevan markkinan, myös valokuituyhteyksien, kilpailutilannetta ja sääntelytarvetta. Mikäli analyysin perusteella nähdään tarvetta säännellä valokuitutilaajayhteyksiä, Viestintävirasto perustaa työryhmän selvittämään vakioitujen komponenttihintojen soveltuvuutta hinnoittelun arviointimenetelmäksi valokuituyhteyksien osalta. Virasto laatii tarvittaessa arviointiperiaatteet valokuiduilla toteutettujen tilaajayhteyksien hinnoittelusta.

Viestintäviraston alustavan arvion mukaan eräiden sidosryhmien lausunnoissaan esittämä vakioituihin komponenttihintoihin perustuva arviointimalli voisi soveltua valokuiduilla toteutettujen tilaajayhteyksien hinnoittelun arviointiin. Vakioituihin komponenttihintoihin perustuvalla menetelmällä tarkoitetaan verkon jälleenhankintahinnan määrittämistä kaikkien operaattoreiden osalta soveltamalla samoja ennalta määritettyjä komponenttien hintoja.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan valokuiduilla toteutetut tilaajayhteydet voisivat soveltua vakioituihin komponenttihintoihin perustuvan mallin kehittämiseksi, koska markkina on riittävän rajattu, investoinnit valokuituverkkoon ovat verrattain uusia ja vakioidut komponentit ja niiden hinnat ovat määritettävissä.

Matkaviestinverkon laskeva liikenne

Viestintävirasto käynnistää matkaviestinverkon laskevan liikenteen hinnoittelun arviointimallin kehittämisen vuonna 2012. Matkaviestinverkon laskevan liikenteen hinnoittelua koskevat arviointiperiaatteet uudistetaan samassa yhteydessä. Viestintävirasto järjestää keskustelutilaisuuden toimijoille arviointimallin kehittämiseksi alkuvuonna 2012, jonka pohjalta virasto aloittaa arviointityön kehittämisen. Arviointimallin kehittämisessä virasto käyttää apunaan myös ulkopuolista asiantuntijaa.

Kiinteän verkon yhdysliikenne

Kiinteän verkon yhdysliikenteen markkinoiden (nouseva liikenne kiinteästä puhelinverkosta, markkina 2, ja laskeva liikenne yksittäiseen kiinteään puhelinverkkoon, markkina 3) kilpailutilanteita, on tarkoitus uudelleen analysoida vuosina 2012-2013. Sääntelyn ja arviointiperiaatteiden uudistamisen tarve arvioidaan tässä yhteydessä. Kiinteän verkon yhdysliikenteen hinnoittelun arviointiperiaatteita ei uudisteta nyt, vaan nykyiset arviointiperiaatteet ovat soveltuvien osien voimassa toistaiseksi.

Kohtuullisten tuotto prosenttien päivittäminen

Viestintävirasto päivittää vuoden 2012 aikana myös säänneltyjen tuotteiden hinnoittelussa sovellettavat kohtuulliset sitoutuneen pääoman tuotto prosentit ja niiden perusteena oleva WACC-parametrit. Kohtuullisten pääoman tuotto prosenttien määrittämisessä virasto käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa.

Lisätietoja asiassa antavat viestintämarkkina-asiantuntija Jenni Koskinen, 09 6966 250 ja laskenta-asiantuntija Mari Minkkinen, 09 6966 869. Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ficora.fi.

Yksikön päällikkö

Marja Lehtimäki

Viestintämarkkina-asiantuntija

Jenni Koskinen

JAKELU

FiCom ry
PlusTv Oy
Teleyritykset
Teracom AB
Tv-yhtiöt

TIEDOKSI

Energiamarkkinavirasto
Kilpailuvirasto
Kuluttajavirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö/Viestintämarkkinat